

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Динаміка суспільних перетворень призводить до певних зрушень в економіці кожної країни, зокрема у фінансовій сфері. Рано чи пізно такі зміни торкаються і діяльності підприємств. Саме тому здатність вчасно та адекватно реагувати на зовнішні подразники в ринковому середовищі (будь це фінансова криза, політична нестабільність в державі, зміна тарифів на імпортно-експортні операції чи внесення поправок до податкового законодавства тощо) – запорука успішного функціонування підприємства. Висока конкурентоспроможність, платоспроможність, фінансова стійкість і прибутковість суб'єкта господарювання досягається за рахунок правильного ведення фінансів, що охоплює управління активами, витратами, інвестиціями, оборотними коштами, прибутком в короткотривалому і довготривалому періодах, планування основних фінансово-економічних показників на поточний період і на перспективу. Єдність цих складових утворює фінансову стратегію, базис і відправну точку управління фінансами підприємства.

Поняття «фінансова стратегія» загалом можна визначити як довготерміновий фінансовий план (програму) розвитку діяльності підприємства для досягнення певної цілі (цілей) [1, с. 106]. Вона окреслює основні шляхи, в напрямку яких необхідно рухатися господарюючому суб'єкту, щоб досягнути поставленої мети. Формування фінансової стратегії є доволі важким і трудомістким процесом, оскільки вимагає значних затрат часу, праці і виконання комплексних розрахунків. Важливим у здійсненні цього процесу є врахування таких чинників:

- орієнтація фінансової стратегії на загальну стратегію розвитку підприємства;
- тип ринкової позиції суб'єкта господарювання;
- ресурсне забезпечення підприємства;
- галузева належність фірми;
- ризикові чинники: інфляційні коливання, різкі стрибки курсу валют, ризики неплатежів, можливість настання фінансової кризи тощо [2, с. 114].

Формування фінансової стратегії передбачає послідовність певних етапів. По-перше, воно неможливе без збору інформації про ринкове середовище функціонування підприємства (конкурентів, постачальників, клієнтів, посередників, державні органи та служби, банківські установи) та її детального аналізу [3, с. 122]. Сьогодні фінансовим менеджерам стає у пригоді фінансовий інструментарій: мікроекономічне планування, прогнозування, стратегічний і фінансовий аналіз (зокрема, СВОТ-аналіз), статистичні методи та економіко-математичне моделювання. Після проведення аналітичної роботи, здійснення потрібних розрахунків, обговорення альтернативних варіантів стратегій приймається управлінське рішення про вибір фінансової стратегії, яка надалі деталізується за напрямками фінансової політики та реалізовується згідно з планом.

У процесі управління діяльністю підприємства доволі часто виникають непередбачувані проблеми виробничого чи фінансового характеру. Нерідко вони призводять до кризового стану, а то й банкрутства підприємства. Аби запобігти цьому, фінансові менеджери чи працівники фінансової служби повинні ретельно слідкувати за процесом реалізації стратегії і, в разі виявлення відхилень фактичних значень показників від планових, здійснювати її коригування. Якщо ж уникнути кризи не вдалося, то фінансова стратегія приймає антикризовий характер, і фінансисти розробляють комплекс санаційних заходів, щоб повернути підприємство до стабільного фінансового стану.

Як бачимо, фінансова стратегія повинна відповідати ще двом вимогам: гнучкості і мобільності, тобто зміна формулювання стратегії в зв'язку з певними обставинами не має призвести до збоїв у діяльності підприємства.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що фінансова стратегія є направляючим вектором управління фінансами підприємства, і без її ретельного формування суб'єкту господарювання дуже важко оминати підводні течії під час здійснення фінансової діяльності.

1. Герасимчук З.В. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник / З.В. Герасимчук, І.М. Вахович. – Луцьк: Надстир'я, 2007. – С.105–107. 2. Лукіна Ю.В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства // Фінанси України. – 2006. – № 6. – С.113–118. 3. Ястремська О.М., Гриньов А.В. Якість формування фінансової стратегії підприємства // Фінанси України. – 2006. – №6. – С.121–128.